

## Samenvatting parasha Ki Tetze

### Tora

**(Deuteronomium 21:10–25:19):** Dit hele blok vormt één grote lijn: **God beschermt het leven, de waardigheid en de rechtvaardigheid binnen het volk**, juist in de alledaagse situaties. Het gaat om *heiliging van het gewone leven* — van oorlog tot huwelijk, van gezin tot handel, van rechtspraak tot zorg voor de zwakke.

#### 1. 21:10–14 — Vrouw uit oorlogsbuit

- Geen misbruik of haast.
- Eerst een maand rouw en herstel van waardigheid.
- Als de man haar niet wil, moet hij haar vrijlaten. **Kern:** zelfs in oorlog blijft de mens geen bezit maar schepsel van God.

#### 2. 21:15–17 — Erfdeel van de eerstgeborene

- Geen favoritisme.
- De eerstgeborene krijgt zijn recht, ook als de vader een andere vrouw liever heeft. **Kern:** recht gaat vóór gevoel; God beschermt de zwakke positie.

#### 3. 21:18–21 — Opstandige zoon

- Ernstige, blijvende rebellie tegen ouders.
- Ouders brengen hem naar de oudsten; gemeenschap oordeelt. **Kern:** het gezin is fundament; hardnekkige verwerping van orde ondermijnt het volk.

#### 4. 21:22–23 — Gehangen misdadiger

- Doodstraf is al voltrokken; het hangen is een teken.
- Het lichaam mag niet blijven hangen: het land mag niet verontreinigd worden. **Kern:** recht is streng, maar nooit wreed of vernederend.

#### 5. 22:1–4 — Zorg voor verloren bezit

- Verdwaalde dieren of spullen moet je terugbrengen.
- Niet weggijken. **Kern:** verantwoordelijkheid voor elkaars welzijn.

#### 6. 22:5 — Geen vermenging van kledingrollen

- Man en vrouw houden hun eigen rol en identiteit. **Kern:** orde en duidelijkheid in schepping.

## 7. 22:6–7 — Vogelnest

- Neem niet moeder én jongen. **Kern:** respect voor leven en toekomst; mildheid.

## 8. 22:8 — Leuning op het dak

- Voorkom bloedschuld door nalatigheid. **Kern:** veiligheid is een gebod van liefde.

## 9. 22:9–12 — Geen vermenging

- Geen menging van zaden, dieren, kleding. **Kern:** symboliek van zuiverheid en onderscheid.

## 10. 22:13–30 — Huwelijk en seksualiteit

- Bescherming van de vrouw tegen valse beschuldigingen.
- Strengere straffen bij overspel en misbruik.
- Verleiding van een maagd verplicht tot huwelijk en verantwoordelijkheid. **Kern:** seksualiteit is heilig; misbruik is kwaad; trouw is fundament.

## 11. 23:1–8 — Toegang tot de gemeente

- Sommige groepen uitgesloten vanwege rebellie of vijandschap.
- Edom en Egypte niet volledig buitengesloten. **Kern:** heiligheid én rechtvaardige herinnering aan geschiedenis.

## 12. 23:9–14 — Reinheid in het leger

- Kamp moet heilig blijven.
- Zelfs sanitaire regels horen bij Gods aanwezigheid. **Kern:** God woont te midden van Zijn volk — ook in het praktische.

## 13. 23:15–25 — Sociale rechtvaardigheid

- Vluchteling niet uitleveren.
- Geen hoerij als inkomstenbron.
- Geen rente aan broeders.
- Beloften aan God nakomen.
- Armen mogen aren plukken. **Kern:** barmhartigheid, eerlijkheid, vrijgevigheid.

## 14. 24:1–4 — Echtscheiding

- Bescherming van de vrouw tegen misbruik van scheiding. **Kern:** huwelijk is geen speelbal van grillen.

## 15. 24:5 — Vrijstelling voor pasgetrouwde man

- Een jaar vrijgesteld van oorlog en zware arbeid. **Kern:** huwelijk moet kunnen wortelen.

## 16. 24:6–22 — Bescherming van armen

- Geen levensmiddelen als onderpand.
- Geen nachtelijke gijzeling van onderpand.
- Dagloners tijdig betalen.
- Zorg voor vreemdeling, wees en weduwe. **Kern:** God herinnert Israël aan Egypte: wees niet zoals zij.

## 17. 25:1–3 — Rechtspraak

- Straf moet proportioneel zijn. **Kern:** geen vernedering, geen buitensporigheid.

## 18. 25:4 — Os niet muilbanden

- Arbeider mag meegenieten van zijn werk. **Kern:** rechtvaardigheid en mildheid.

## 19. 25:5–10 — Zwagerhuwelijk

- Naam van de broer moet blijven bestaan. **Kern:** familieverantwoordelijkheid en toekomst.

## 20. 25:11–12 — Ongepaste ingreep

- Bescherming van mannelijke integriteit. **Kern:** orde en respect.

## 21. 25:13–16 — Eerlijke maten en gewichten

- Geen bedrog in handel. **Kern:** God haat onrecht dat de zwakke treft.

## 22. 25:17–19 — Amalek

- Amalek viel de zwakken achteraan aan.

- Israël moet dit kwaad uitwissen. **Kern:** God vergeet onrecht niet; bescherming van de kwetsbaren.

Dit hele blok is één grote spiegel: **Gods Koninkrijk is geen systeem, maar een heilige levensorde.** Geen Babel, geen compromis, geen religieuze façade — maar **recht, mildheid, bescherming van de zwakke, zuiverheid van leven, en herinnering aan Gods daden.**

Samenvatting parasja Ki Tetze –

## Haftara

**(Jesaja 54:1–10):** Dit gedeelte is een krachtige belofte aan een volk dat zich verlaten, klein en vernederd voelt. God spreekt tot Zijn volk als tot een vrouw die eerst onvruchtbaar en verstoten was, maar nu door Hem wordt **hersteld, uitgebreid en onwrikbaar bemind.** Het is pure troost, zonder religieuze franje — Gods eigen hart dat spreekt.

### 1. 54:1 — De onvruchtbare vrouw gaat zingen

- De vrouw die geen kinderen had, wordt opgeroepen om te juichen.
- Zij zal **meer kinderen hebben** dan de vrouw die wel getrouwd was. **Kern:** God keert de situatie om; waar leegte was, komt overvloed.

### 2. 54:2–3 — Tent uitbreiden

- Maak de tent groter, span de doeken uit.
- Je nageslacht zal zich uitbreiden naar alle kanten. **Kern:** God geeft ruimte, toekomst en groei — verder dan je eigen horizon.

### 3. 54:4 — Geen schaamte meer

- Je hoeft niet bang te zijn.
- De schaamte van vroeger wordt weggenomen. **Kern:** God wist schuld, schaamte en vernedering uit; verleden heeft geen laatste woord.

### 4. 54:5 — God als echtgenoot

- “Uw Maker is uw Man.”
- Hij heet HEERE der heerscharen; Hij is Verlosser. **Kern:** Verbond is geen systeem maar relatie — God Zelf neemt de plaats van de trouwe echtgenoot in.

### 5. 54:6–8 — Even verlaten, nu voorgoed verzameld

- God vergelijkt Israël met een vrouw die “een ogenblik” verlaten leek.

- Maar met **grote ontferming** verzamelt Hij haar weer.
- Zijn toorn was kort; Zijn liefde is eeuwig. **Kern:** Oordeel is tijdelijk, ontferming is blijvend.

## 6. 54:9 — Zoals bij Noach

- Zoals God beloofde dat de wateren van Noach de aarde niet meer zouden overspoelen,
- zo belooft Hij nu: **Ik zal niet meer op die manier toornig zijn tegen jou. Kern:** God bindt Zichzelf aan Zijn eigen belofte — Zijn trouw is sterker dan oordeel.

## 7. 54:10 — Bergen kunnen wankelen, maar Zijn verbond niet

- Zelfs als bergen zouden wijken, blijft Zijn **goedertierenheid** staan.
- Zijn **verbond van vrede** zal niet wankelen. **Kern:** Alles kan instorten, maar Zijn liefde en vrede niet.

Dit is precies die diepe, nuchtere troost: **Geen religieus systeem, geen Babel, geen menselijke zekerheid — maar Gods eigen trouw die blijft, zelfs als alles wankelt.** De onvruchtbare vrouw is het beeld van een volk dat niets meer heeft om op te bouwen, maar God bouwt het toch op. Zijn verbond van vrede is geen compromis, maar een rots.

**Samenvatting parasja Ki Tetze –**

## Nieuwe Testament

**(1 Korintiërs 5:1–15):** Paulus spreekt de gemeente in Korinthe stevig aan omdat zij **ernstige zonde tolereren** in hun midden — zonde die zelfs buitenstaanders schokkend zouden vinden. Zijn boodschap is scherp maar zuiver: **heiligheid in de gemeente is geen hardheid, maar liefde die het kwaad niet laat woekeren.**

### 1. 5:1 — Een schokkende situatie

In de gemeente is een man die samenleeft met de vrouw van zijn vader. Zelfs heidenen zouden dit afkeuren. **Kern:** de gemeente is blind geworden voor zonde.

### 2. 5:2 — Hoogmoed in plaats van rouw

In plaats van verdriet en ingrijpen is men **zelfgenoegzaam**. **Kern:** tolerantie wordt hier geen liefde maar onverschilligheid.

### 3. 5:3–5 — Paulus’ oordeel

Paulus zegt dat de man uit de gemeente moet worden verwijderd. Doel: **dat hij tot inkeer komt**, niet dat hij vernietigd wordt. **Kern:** tucht is gericht op herstel, niet op afbraak.

### 4. 5:6 — Een beetje zuurdeeg

“Een beetje zuurdeeg doorzuurt het hele deeg.” **Kern:** zonde die men laat staan, besmet de hele gemeenschap.

### 5. 5:7–8 — Christus als ons Paaslam

Omdat Christus ons Paaslam is, moet de gemeente leven in **zuiverheid en waarheid**, niet in “oud zuurdeeg” van slechtheid. **Kern:** heiligheid vloeit voort uit het werk van Christus.

### 6. 5:9–11 — Geen omgang met broeders die zonde omarmen

Paulus bedoelt niet dat je de wereld moet mijden — dat kan niet. Maar iemand die zich **broeder noemt** en toch bewust leeft in zonde, moet men niet als broeder behandelen. **Kern:** onderscheid tussen wereld en gemeente; verantwoordelijkheid binnen het huis van God.

### 7. 5:12–13 — Oordeel binnen de gemeente

Paulus zegt:

- De wereld oordeelt God.
- De gemeente moet **binnen eigen kring** het kwaad verwijderen. **Kern:** geestelijke orde is geen hardheid maar bescherming.

**We zijn niet geroepen om de wereld te redden, maar om het zuivere evangelie te leven en te bewaren.** Geen Babel, geen compromis, geen religieuze façade — maar **waarheid, heiligheid en liefde die het kwaad niet laat woekeren**. Paulus’ tucht is geen machtsmiddel, maar een oproep tot **echte gemeenschap**, waar zonde niet wordt bedekt maar genezend wordt aangepakt.